

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี โดยทำการศึกษาจากคณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 ตำบล รวมทั้งสิ้น 36 คน ดำเนินการศึกษาในระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows คำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยเทศและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเข้าใจในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า

1.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามความต้องการและเหมาะสม สามารถจัดการศึกษาเองโดยดำเนินการได้ 2 กรณี คือ จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง และรับการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาของรัฐบาลบริหารจัดการศึกษาโดยผ่านการประเมินความพร้อม อีกทั้งมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ หากจะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องพิจารณาองค์ประกอบหลายๆ อย่าง คือ ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น, สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล, บุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน, ต้องพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริงและศักยภาพของท้องถิ่นประกอบด้วย มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับโรงเรียน แต่ยังไม่เข้าใจในด้านการสร้างความพร้อมให้มีระดับสูงเพื่อรับการถ่ายโอน ภารกิจการจัดการศึกษาและไม่เข้าใจการบริหารจัดการในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจว่า การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ คือการมีส่วนร่วมและการระดมทุนจัดการศึกษา อบรม พัฒนาอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบเป็นหน่วยงานหลัก

2. สภาพการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า

2.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการโดยการสนับสนุนช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เริ่มมีการรับถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัย และจัดตั้งสถานศึกษาปฐมวัยขึ้นบ้างแล้ว

2.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการสถานศึกษา สนับสนุนช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ มีแผนที่จะดำเนินการให้มีความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานแต่ยังไม่มีแผนที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเอง

2.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า ร่วมกับส่วนราชการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนเพื่อจัดการศึกษานอกระบบภายในท้องถิ่น ฝึกอบรมอาชีพ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ปัญหาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า

3.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดสถานศึกษาของตนเอง ขาด บุคลากรทางการศึกษาและการสนับสนุนทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์จากบุคคล ชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ ไม่เพียงพอ

3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า งบประมาณส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาไม่ เพียงพอ ขาดบุคลากรทางการศึกษา และไม่มีสถานที่เป็นการเฉพาะสำหรับจัดเป็นฝ่ายงานการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า งบประมาณในการส่งเสริมอาชีพ/การ ศึกษาอกระบบไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการส่งเสริมอาชีพและการศึกษานอก ระบบ การระดมทุนทำได้ยากเพราะท้องถิ่นยากจน

4. ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า ควรเพิ่มงบประมาณ จัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางการศึกษาและการส่งเสริมอาชีพ และมีข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน คือ

4.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า ควรดำเนินการรับโอนภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรส่งเสริมให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจตามกฎหมายที่ ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งดำเนินการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสูงก่อนที่จะรับโอนภารกิจ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาบุคลากร เป็นแกนนำในการพัฒนาและเผยแพร่อาชีพ